

КАНАДІЙСЬКИЙ ЕПАРХІЯЛЬНИЙ

ВІСТНИК

1

1941

ПАСТИРСЬКЕ СЛОВО

ДО ВСІХ ВСЕЧЕСНИХ ОТЦІВ ДУХОВНИХ
І ВСІХ ВІРНИХ НАШОЇ ДІЄЦЕЗІЇ
З НАГОДИ ПРАЗНИКА ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ

Христос Воскрес!

Мої Дорогі в Христі,

Переживасмо незвичайно трагічну добу людства. Розбурхані філії людських пристрастей подоптали на довгі літа людину. Сумні та безнадійні настрої закорінюються в серцях многих. Але нам віруючим не годиться упадати в зневіру. Нам треба тепер, у великодному часі, оновити наші серця, вслухатися в радісні великодні пісні та в їх чудовий зміст, з якого віє так много тепла, світла і сили. Великдень для нас, українців католиків, не має лише значіння символічне— але це передовсім свято нашої св. віри, побіди Христа над ворогами і смертю. Це свято духовного воскресення, празник надприродного пробудження.

Великий учитель Церкви, св. Августин, так говорить: “Син Божий показує нам через своє воскресення не лише велике чудо, але й великий примір. Велике чудо, щоби скріпити нашу віру. Великий примір, щоб оживити і утвердити нашу надію. Тому вся наша надія полягає на Тім, що спас нас від темноти, гріха і нужди, який підніс нас до гідности Божих дітей і до вічної щасливости. Господь дав початок для воскресення всіх віруючих в Нього, бо Його воскресення з гробу є образом нашого воскресення, порукою, що ми не останемо мертві на все, але в призначений час оживемо до нового, вічного життя.”

Воскресення Ісуса Христа це основа нашої релігії, найбільший доказ божества Ісуса та запорука нашого воскресення. Тому св. Павло каже: “Аще Христос не воста, тще убо проповіданіє наше, тща же і віра наша.” (І. Кор. 15, 13), “а коли Христос не воскрес, тоді марне й наше проповідання, марна й наша віра.” Коли однак Хри-

стос воскрес, то й ми воскреснемо до нового життя. Тому дійсно треба нам нині тішитися, хочби ми були й в найбільшій горю, бо як недалеко від Великої Пятниці до воскресення, так недалеко від наших терпінь до вічного щастя в небі.

День Христового воскресення це й день нашої надії. Це свято скріпляє нашу віру в кращу будучність.

Нехай радість небес ізза світлої перемоги Христа над смертю з могутнім гомоном великодних дзвонів, та зворушливими словами торжественної великої служби, лине в серця цілого українського народу і всього людства.

По своїм воскресенню Христос поздоровляв своїх учеників словами "Мир вам!" Тими словами вливав в їх душі надземний спокій і радість, що світ ніколи й нікому негоден дати. Той спокій і певність остали в них й серед найбільших переслідувань та терпінь. Той спокій виходив з правдивої любови Божої, що ладнає відносини між Сотворителем а сотворінням. А така любов ґрунтується на ласці Божій. Коли чоловік через ласку Божу посідає Боже синівство, посідає також повну свободу та радість. Мир є впливом найкращих відносин між Богом а чоловіком. Де нема Божої ласки, там нема також Божої любови, там нема миру. Коли між нами а Богом пірветься лучність, стаємо найбільш нещасними, тратимо мир, а з ним й щастя. Це відноситься не лише до одиниць, але також до цілих народів.

Нинішній світ у війні. Якщо хочемо мати правдивий і тривалий мир, треба зачинати від основ. Тому св. Отець, Папа Пій XII голосить, що треба віднести перемогу над ненавистю, над недовірям, над тою думкою, немовби сила творила право, над господарською нерівністю і над холодним самолюбством. Як дуже конечним це для світа, та для нас, де так багато треба взаємного виrozumіння, любови, терпимости; а воскресні пісні якраз до того нас накликають. "Ненавидящим нас простим всі воскреснієм."

Коли в нас буде те глибоке розуміння правди Великодня, можемо сподіватися й найкращої будучности для нашого українського народу.

Молім Воскресного, щоби допоміг всім воскреснути до життя ласки, любови і мира— щоби як найскорше прийшов день перемоги правди над злом, перемоги світла над темнотою, перемоги релігії над безбожністю— перемоги все-доброго і вселаскавого Бога.

Цими словами закінчую і бажаю всім нашим вірним — тим, що живуть в містах, що працюють мирно на ріллі, в фабриках, майстернях і копальнях, тим, що в рядах нашої сухопутної армії, нашої фльоти і нашого летунства стоять в обороні рідної Канади тут і за морем на різних побоєвищах світа— всім вам, дорогим мойому серцю, хоч може далеко віддаленим, українцям католикам у цей прегарний воскресний день Великдень я бажаю всіх ласк Господніх і всьої небесної радості— нехай воскресший Христос благословить і щастить, амінь.

† **ВАСИЛИЙ**, Епископ.

Це послання належить прочитати по всіх церквах в часі великодних Свят.

ІНКОПОРАЦІЯ ЦЕРКОВ

Оцим подається деякі праткичні зауваги і вказівки в наведеній справі.

У нашій дієцезії є **подвійна інкорпорація: домініяльна і провінціональна.**

1) Домініяльна звучить так: 1. The Right reverend Nicetas Budka, Titular Bishop of Patara, deputed by the Holy Roman See as Bishop for the Ruthenian Greek Catholics of Canada in communion with Rome, and his successors in office, the Bishops appointed by the aforesaid See to hold jurisdiction over the Ruthenian Greek Catholics of Canada, of the same faith and rite and persevering in communion with the Roman Pontiff, are hereby constituted a corporation under that name of "**The Ruthenian Greek Catholic Episcopal Corporation of Canada,**" hereinafter called "the Corporation," for the purposes of administering the property, business and other temporal affairs connected with the said spiritual jurisdiction.

2. The head office of the Corporation shall be in the City of Winnipeg, in the province of Manitoba.

Chapter 191—6th of June 1913.

На той титул можуть бути записані всі церковні реальності в Канаді. Нема жадної трудности. Належить зробити лишень звичайний перепис: "Ruthenian Greek Catholic Episcopal Corporation of Canada," на то імя і маєток церкви чи площі забезпечений. На то імя треба записувати всі церковні посілости в провінціях: Нова Шкоція, Квебек, Бритійська Колумбія. Імя інкорпорації і чартер треба подати адвокатуви, щоби зробив даний перепис.

II. Провінціональна звучить: "Ruthenian Greek Catholic Parish of 1) at 2) in 3)"

Пояснення: of: 1) подати імя святого церкви, чи празника.

at: 2) подати почту.

in: 3) подати провінцію.

ОНТАРІО

"1) Any Parish or Mission of the Ruthenian Greek Catholic Church in communion with Rome shall upon and from the fact of its canonical erection by the Bishop or Administrator of the Diocese of Canada of said Church, be and become a body politic and corporate, under the name of the "Ruthenian Greek Catholic Parish of" (тут подати імя святого церкви, або Празника.)

Bill, No. 13. of 1913, Ontario.

Що треба зробити, щоби в провінції Онтаріо заінкорпорувати церкву?

1) Треба удатися до Єпископського Ординаріату і просити о канонічну ерекцію парохії, подаючи імя святого чи празник (як мається називати церква).

2) Єпископський Ординаріат виставляє грамоту, що дана парохія є канонічно основана.

3) Адвокат виробить перепис чи договір (transfer,— agreement) на імя нової парохії і запише в Land Title Office.

САСКАЧЕВАН

II. "Ruthenian Greek Catholic Parish of in"

Chapter 73, 1913, Saskatchewan.

Спосіб інкорпорації подібний як в провінції Онтаріо.

АЛЬБЕРТА

III. "Ruthenian Greek Catholic Parish of in"

Chapter 83, 1913, Alberta

Спосіб інкорпорації подібний, як передтим.

МАНІТОБА

IV. "Ruthenian Greek Catholic Parish of in"

Chapter 127, 1913, Manitoba.

Спосіб інкорпорації такий:

1) Подати імя парохії та описати границі нової парохії. При-
міром: три милі на північ— 2 милі на схід, ітд.— подаючи доклад-
но урядовий опис площі, ріг, кводер, секція, ренч, тавшип і ме-
рідіян. Це все в проханню до Єпископського Ординаріату о кан-
онічну ерекцію.

2) Єпископський Ординаріат дає грамоту канонічної ерекції і відсилає або до священика, або до адвоката, котрому поруче-
но цю справу.

3) Священик сам, або адвокат, відсилає до Провінціонально-

го Секретаря, Будинок Парляменту, Provincial Secretary, Parliament Bldgs., Виніпег— грамоту канонічної ерекції і належитість \$10. Провінціональний Секретар записує (регіструє) канонічну ерекцію і одну копію лишає собі а другу з печаткою відсилає священикові, або адвокату.

4) Тоді грамоту ерекції з даною допискою провінціонального секретаря адвокат вносить до найблищого Земського Уряду, Land Title Office, разом з готовим вже переписом землі, до запису в Земськiм Уряді. Земський Уряд виставляє грамоту на парохію і інкорпорація скінчена.

Завваги:—

1) Справу переводити найкраще через адвоката. Пояснити йому, о що ходить і дати докладно **імя без найменшого пропущення**— домініяльної чи провінціональної інкорпорації. Подати також **число і рік тої інкорпорації**, а він вже знайде в своїх книгах, що треба.

2) Треба зазначити **“Ruthenian”** а не **“Ukrainian”** бо той акт перейшов в парляменті ще в 1913 році, коли слово **“Ukrainian”** не було ще так загально в уживанню. Тепер зміна слова потягнулаб великі кошти (кілька тисяч долярів) і хто зна, чи дісталиб ми ті всі права, що перше.

3) Однак в приватному життю парохії можна уживати слово **“Українська Парохія”** і мати таку печатку.

4) У справах сумнівних треба негайно удатися до Епископського Ординаріату за порадою, або до доброго адвоката.

Орд. 30/41. Епископський Ординаріат звідомлює, що в вівторок 29. квітня відбудуться Конференції наших Отців в слідуєчих містах: в Йорктон (для всіх Отців Саскачевану), в Вінніпег, в Торонто. В Мундер, Алта., відбудеться конференція в четвер, 1. травня.

Всі наші Отці обовязані прибути на час; теми докладів, як також місце конференції назначить Еп. Ординаріат. Важніші доклади помістяться в нашiм Епарх. Вістнику для користи всіх Отців.

* * *

Епископський Ординаріат надав до душпастирської обслуги: орд. 17/41.—Вс. о. В. Чарному парохію св. Юрія в Ошаві, Онт. орд. 23/41.—Вс. о. І. Переймі Фишер-Бренч, Ман. і околиці.

* * *

Поручаємо катехизм укладу Вс. о. А. Лугового, друге справлене і побільшене видання.

о. Ніль Саварин, ЧСВВ.

СУСПІЛЬНЕ ПИТАННЯ

Суспільне питання належить до найбільше пекучих питань нашої доби.

Нема мабуть іншого питання, що в ньому було б стільки розбіжності, так що до його основ, як і способу розв'язки— як саме суспільне питання. Однак найбільше замотали суспільне питання економічно суспільні скрайності: економічний лібералізм і більшовицький соціалізм.

Католицька Церква звернула пильну увагу на суспільне питання, вже від давна й видала чимало католицьких соціологів з численною, основно обдуманною соціологічною літературою. Клясичним голосом у суспільному питанні остане безсумніву на завсіди славна екцикліка Папи Льва XIII "Рерум Новарум" і друга не менше славна Папи Пія XI "Квадрагезімо Анно."

Сьогодні в цьому докладі пригадаємо собі дещо про суспільне питання, його історію, його теперішній розвій, висновуючи при кінці для себе кілька практичних вказівок. І так найперше питаємося

1. ЩО ЦЕ Є СУСПІЛЬНЕ ПИТАННЯ?

В кожній речі ставимо собі перш усього питання, чим є дана річ, щоб мати про неї ясне поняття. Шукаючи точно означеної відповіді на суспільне питання, знаходимо вже на самому початку в чималому клопіті, бо в суспільне питання входить цілий ряд інших соціяльних питань.

Многі під суспільним питанням розуміють робітниче питання. Однак, вглянувши глибше в робітниче питання, приходимо до висновку, що є воно лише одною частиною суспільного питання. Ще інші під суспільним питанням розуміють земельне питання, ремісниче питання, торговельне питання, а навіть жіноче питання. Деякі підтягають слово "зиск" під суспільне питання громадське, краєве, державне, чи міжнародне.

Німецький соціолог Шеппер у цій річі так пише: "Суспільне питання обговорює з однієї сторони існування многих лих, нужд, а з другої сторони, освідомивши собі існування зол, конечність забігів, щоб усунути їх" (Сстр. 80). Не інакше висказується й інший соціолог Бідерляк: "Під суспільним питанням розуміємо питання про суть і причини сучасних суспільних і господарських невідрадних відносин і засоби, що ними можна б їм зарадити."

2. ГЕНЕЗА СУСПІЛЬНОГО ПИТАННЯ

Много причин склалося на витворення теперішнього невідрадного суспільного положення в людстві. Всіх їх тут годі вчислити в подробицях, а навіть і неможливе. Згадаємо тут ли-

ше на деякі важніші причини.

Відкриття Америки, розвій природничих наук, як хемії, фізики, механіки, знайдення великої кількості золота й срібла, доба великих винаходів: залізниці, пароходів, телеграфів, радіа, електрики, літаків... а найважніше заведення машинової праці— все те викликало загальну нужду, що раз то більшу серед людей. Машина заступила рукодільників і в кількох днях була в силі випродукувати більше, чим сотки робітників ручною працею в році. До цього в фабричних підприємствах було легше й дешевіше доставити людям товар чим рукодільникам. Фабриканти маючи під рукою множество робучих сил, легко збогачувалися даючи робітникам як найменшу платню, примушуючи їх працювати як найдовше, навіть і в неділю, не дуже то дбаючи про здоровля тіла чи душі робітника.

Наслідком цього всього настав поділ людей на дві кляси: одна чисельно мала, але що раз то більше багатіюча, що користала зо всіх вигод нових винаходів, що плавала нераз серед вимріяних прямо земських достатків— а друга, переважно робітнича, числом непропорціонально велика, бідна, нужденна, пригнетена всяким недостатком, що даремно борикалася, щоб зі своєї нужди якось видобутися.

Не диво отже, що серед таких нездорових условин зубожіла кляса зносила свій стан із невдоволенням і негодуванням, старалася скинути зі себе це тверде ярмо. Одні стреміли зовсім вивернути цей існуючий несправедливий суспільний порядок, а другі, що їх стримували християнські засади, були погляду, що треба чимскорше якось цьому зарадити.

3. ВАЖНІСТЬ СУСПІЛЬНОГО ПИТАННЯ

Нема найменшого сумніву, що суспільне питання належить сьогодні до найбільше пекучих питань нашої доби.

Без належної розв'язки суспільного питання немислима є розв'язка всіх інших питань, що приводять нинішнє людство до щораз то більшого розстрою, розвалу й неминучої катастрофи. Бо саме на тлі кожного іншого питання, чи це релігійного чи морального; народнього, чи міжнароднього; політичного, чи культурного, наче якась мара чигає раз-у-раз суспільне питання.

Не диво отже, що за наших часів чути щораз то грізніші голоси, щоб схаменулися провідники народів і розв'язали в любові й справедливості це пекуче суспільне питання перед надходячим страшним буревієм, що змагає цілий світ затопити в морі червоного огня.

4. ЛІБЕРАЛІЗМ ЗАВІВ У СУСПІЛЬНОМУ ПИТАННІ

У розв'язці суспільного питання на першому місці виступив лібералізм. В історії суспільного питання прибирав він різні

назви: індивідуалізм, матеріалізм, капіталізм, імперіялізм, економічний націоналізм, і т.п. Папа Пій XI називає його коротко: економічний лібералізм.

Економічний лібералізм, перший головний суспільний напрям підняв клич: свобода в усіх ділянках людського життя взагалі, а в господарстві зокрема. Якраз ізза цеї, ніким і нічим неограниченої господарської свободи допровадив він до нагромидження капіталу в руках одиниць, а через це й створив пролетаріят. Використовуючи зріст населення, великий вплив робучих сил до фабрик, давав робітникам невиварячу на життя платню, збільшував надмірно число годин, запрягав до роботи дешевий елемент, жінки, а навіть малолітні діти.

Тим робом створив економічний лібералізм велику матеріальну нужду, а ще більшу моральну. Під натиском суспільних ідей мусів він у неодному уступити. Найбільшого свого ворога стрінув він таки в соціалізмі.

5. СОЦІАЛІЗМ НЕ РОЗВ'ЯЗАВ СУСПІЛЬНОГО ПИТАННЯ

Соціалізм — це друга суспільна система напрями суспільного устрою. Є він реакцією проти економічного лібералізму. Соціалізм на протязі часу прибирав різні назви: комунізм, марксизм, посіблізм, мінімалізм, реформізм, партія революціонерів, синдикалістів, спартаківців, а в останніх часах максималісти, або більшовики.

Щоб усунути нужду пролетарів, та визиск праці капіталом висунув соціалізм свої постулати й начеркнув плян нового суспільного устрою. Він проголосив нові комуністичні та революційні кличі суперечні з природними й Божими законами. Всіх соціалістів ціхує наївність і мрійництво. Уявляють собі, як би це гарно було на землі, коли б все було спільне, коли б все належало всім, нічо мое, нічо твое. Люди жили б в братній любові й кожний дістав би зі спільного стола все, що потрібне.

Однак і соціалізм, цей другий по лібералізмі суспільно-економічний напрям, не розв'язав суспільного питання. Додатнього вислідку, цебто усунення чи напрями кривди працюючого люду, зовсім не приніс. А про відемні наслідки більшовицьких дослідів, як цілі ріки пролітої людської крові, мільйонів невинно розстрілених, гори всякої людської нужди, горя і загальних нещастя за минуле двадцять кілька ліття, що їх бачимо в Большевії, про всі ці експерименти нема й що згадувати, бо вони всім нам аж надто знані.

6. ПРАВДА ПО СЕРЕДИНІ

Ані лібералізм, ані соціалізм не є правдивою розв'язкою суспільного питання. Кожний із них має не в однім щось доброго, але в другому зате так пересаджує, що не можна погодити прав-

ди й не нарушити права одного, чи другого.

Лібералізм має в собі цю велику й гарну ідею про свободу особовости. Чим була б людина без свободи? Але лібералізм цю ідею пересаджує так, що заперечує суспільні обов'язки. Через кличі такої непогамованої свободи надав лібералізм лише деяким свободу, лише сильнішим, а за те знищив свободу народу, уможливив капіталізм і спричинив зuboжіння.

Соціалізм має в собі також одну гарну й велику ідею: ідею взаємности, ідею солідарности, ідею братерства. Як зле було б на світі без цієї ідеї? Але й соціалізм у своїй соціальності пішов за далеко й знищив індивідуальність. Так сильно наголовив організацію, що знищив свободу. Соціалізм убив охоту до праці, знищив культуру, створив дикий хаос.

7. ХРИСТІЯНСЬКИЙ СУСПІЛЬНИЙ РУХ

Оба ці напрями, лібералізм і соціалізм мали в собі це спільне, що в своїх програмах остро заатакували Церкву. Церква з конечности мусіла zareагувати. Цим мусіла вона здійснити подвійне завдання: перше, спараліжувати грізний і небезпечний вплив обох цих напрямків, а друге, поставити зі своєї сторони додатню програму суспільного устрою, відповідну до сучасного життя.

Ідея християнського суспільного руху так стара, як давнє є євангеліє про свободу й братерство Божих дітей. Але в нинішньому слова значінні християнсько-суспільний рух повстав щойно в початках XIX століття. Піонерами її були в Франції Де Мун, в Німеччині еп. Кеттелер, у Швейцарії Декуртінс, Англії Маннінг, в Австрії Фогельзанг. Сильний суспільний рух, що обняв Європу, перекинувся й до Америки, де розсадником їх став еп. Ирреленд і кард. Гіббонс.

Із цього бачите, що по обох боках океану кипіла суспільна праця серед католиків. Проте всі вони не мали певности, чи їх погляди й праця на цьому полі є згідна з духом і наукою Церкви. Всім їм бракувало одобрення найвищого авторитету з Риму. І це зробив Папа Лев XIII виданням безсмертної енцикліки "Рерум Новарум," що стала "великою картою" робітничих мас.

8. НАПРЯМНІ ЛІНІЇ "РЕРУМ НОВАРУМ"

Папа Лев XIII вказав у своїй енцикліці напрямні лінії напрями суспільних відносин простого народу й робучих мас. Лібералізові пригадав обов'язок любови й справедливости, права й завдання держави, право організуватися— а соціалізові пригадав про права одиниць і право власности. Передовсім підчеркнув життєве значіння моральної обнови, що без неї всяка інша обнова стане на половині дороги, й буде безуспішною.

Апостольський голос Льва XIII видав гарні овочі, не лише

серед вірних синів Церкви, але й серед многих поза Церквою. Добродійства з “Рерум Новарум” виявилися в трьох напрямках: науковому, політичному й господарському. В науковому напрямі зазначився розвій суспільних наук по суспільних школах, при католицьких академіях, семінарах і університетах, зріст з’їздів зі “Суспільними Тижнями.” В політичному напрямі в почутті й обороні бідних і безборонних, в береженні прав робітничих, в обороні робітничого тіла, душі, здоровля й родини. В господарському напрямі: в праві організуватися в союзи в цілях самоборони.

Тому, що з бігом літ повстали деякі сумніви, що до властивого пояснення деяких точок із енцикліки Льва XIII Папи, що до заключень, що їх треба було з неї витягнути, так що це давало причину, навіть самим католикам до не завсіди спокійної виміни думок, а з другої сторони нові потреби наших часів і змінені умовини життя вимагали докладнішого примінення науки Льва й деяких конечних доповнень,— то з тієї нагоди скористав Папа Пій XI і видав 15-5-31

9. “КВАДРАГЕЗИМО АННО.”

В цій енцикліці “Квадрагезімо Анно” найперше дякує Папа Пій XI за незміримі добродійства, що сплинули з енцикліки Льва XIII на Церкву й людську суспільність. Суспільну науку свого Попередника одобрює та підчеркує її велике значіння. Зове її “Великою картою,” що на ній має опертися всяка католицька діяльність на суспільному полі.

В головній частині цієї енцикліки подає Папа научні засади, що їх треба держатися в трудних і складних питаннях суспільних наук. Підчеркнувши слідом Льва XIII авторитет Церкви в суспільних і господарських питаннях, обговорює найважніші суспільні питання про приватну власність, відношення капіталу до праці, та справедливу платню.

В останній частині подає Пій XI вказівки й середники що до віднови суспільности. Осуджує злі сторони теперішнього економічного ліберального устрою капіталістичного, та погубні наслідки противного капіталізму устрою соціалістичного, що його скрайні теорії вже перепровадив у життя більшовизм у Східній Європі. Головним злом сьогоднішнього устрою, це моральне спустошення душ. Сильним голосом, повним любови й журби про дальшу долю людства наказує св. Отець усім поворот до засад християнського суспільного ладу.

10. СУСПІЛЬНЕ ПИТАННЯ СЕРЕД АМЕРИКАНСЬКИХ КАТОЛИКІВ

Прегарним вкладом у розвязку суспільного питання являється послання католицького єпископату Злучених Держав. Поя-

вилось воно в перших днях цьогорічного Великого Посту. Вага цього послання не меншого значення як першого цього роду суспільного послання, що його спільно видали католицькі єпископи 1919 р. з програмою суспільної відбудови після всесвітньої війни.

У вступі цього послання Єпископи висловлюють свою синівську подяку св. Вітцеві за провідні науки Його енцикліки, що в ній його шляхотне серце раз-у-раз завзиває залишити руїницькі ходи ненависти та повернути до любови й миру. В наступних 68 точках подають напрямні суспільні вказівки, що є або дослівними виїмками зі соціальних енциклік Льва XIII, Пія XI і Пія XII або містять найвірніше пояснення, чи обосновання їх світlich наук, мудрих вказівок і далекосяглих пересторіг у суспільних питаннях. В один голос промовляють вони за поверненням Бога до державного заряду, до публичного й приватного життя, до народніх мас, щоб Божа правда й Божий закон стали підвалиною всякої суспільної програми.

Повага оцього спільного виступу американського Єпископату набирає ще більше значіння, що не лише вірні св. Церкви прийняли їх голос із великим одушевленням, але й протестанти з великою прихильністю.

11. ОБОВ'ЯЗОК СВ'ЯЩЕНИКА В СУСПІЛЬНОМУ ПИТАННІ

В обнови цілого людства велика роля припадає і нам священикам. На нас священиках тяжить великий і важкий обов'язок причинитися по своїм силам до розв'язки суспільного питання в дусі Христа й св. Церкви. Сміло можна сказати, що правдивого душпастиря годі собі сьогодні уявити без суспільної праці. В сьогоднішніх обставинах ревний душпастир мусить знайти й поважну часть часу й сили на суспільну працю, в переконанні, що без неї не сповнить належно свого тяжкого обов'язку.

Це виразно зазначають такі Папи як: Лев XIII, Пій X, Венедикт XV, Пій XI, і Пій XII. Наведім хочби слова Венедикта XV: "Нехай ні один священик не вмовляє в себе, що суспільна діяльність чужа священичому урядові. Хочемо, щоб священики вважали за свій обов'язок посвятитися науці й суспільному рухові через студії або чинну участь, та співпрацювали в усякий можливий спосіб з тими, що в тій ділянці викликають спасенний вплив на загальне добро" (Лист до єп. Бергаму з 11-III-1920).

Отже й ми священики не можемо глядіти байдуже на велику матеріальну й моральну недугу нашого народу, але в першій мірі причинитись до усунення кривд і несправедливостей нинішнього суспільного устрою.

12. НАПРЯМНІ СВ'ЯЩЕНИКА В СУСПІЛЬНІЙ ПРАЦІ

Суспільне питання по своїй суті є в першій мірі дочасне,

земського добробуту. І тому в суспільній праці священники не мають очікувати якихось конкретних вказівок від Церкви. Бо завданням Церкви не є подавати програму суспільно-економічної праці. В цій ділянці Церква кидає лише світло, що ним бажає розігріти духа до частих організацій. Всі питання суспільної економії доторкають Церкви остільки, оскільки вони витворюють моральне зло або добро.

Деякі напрямні суспільної праці священника, що нею може й мусить зайнятися, щоб не поніс великої шкоди й св. Церкві й душам вірних собі повірених і вкінці самому собі. І так священник має найперше обов'язок зазнайомитися з головними засадами католицької соціології, що є виложені прегарно в обох вище наведених енцикліках. Ідеї цих енциклік можуть послужити як пребагатий матеріал не тільки для власних студій, але й до розширювання цих ідей серед вірних у проповідях, промовах, відчитках. Дальшим великим обов'язком священника буде освідомлювати народні маси під суспільним оглядом, відпирати злобний і неслухняний закид наче б Церква не дбала про працюючий нарід, а ставала в обороні різних страшних злочинів несправедливого капіталізму. По появі цих обох енциклік, хиба найбільше злобна людина, може закидати, що Церква піддержує буржуїв, а не стоїть за бідними й терплячими. Вкінці, й це важне, щоб священник святістю свого життя поборював матеріалізм і соціалізм, а любовію, милосердям і справедливістю був живим взором Христа.

ЗАКІНЧЕННЯ

От так у нинішньому докладі ми пізнали в головних зарисах, що це є суспільне питання, як воно зродилося, його важність, та що, ні економічний лібералізм, ні більшовицький соціалізм не були в силі розв'язати його як слід.

Правдивою розв'язкою суспільного питання являється лише напрямні лінії енцикліки "Рерум Новарум" Папи Льва XIII і "Квадрагезімо Анно" Пія XI як і вказівок теперішнього Папи Пія XII, що їх щойно недавно дав американському Єпископатові.

А наш священничий обов'язок закликає усіх нас, найперше зазнайомитися самим зі засадами католицької соціології, відтак своїм словом суспільно освідомлювати наших вірних, а вкінці святістю свого життя та ділами любові, справедливості і широко закроеної акції милосердя спомагати вбогих, зубожілих і безробітних, щоб тим успішніше поконувати сучасний лібералізм і большевизм, та чимскорше привернути мир Христовий в оновленому Христовому царстві.

о. П. Криворучка

ОСОБИСТЕ ОСВЯЧЕННЯ СВЯЩЕНИКА І ЙОГО ПОВЕДЕННЯ ПОЗА ДОМОМ

(Доклад виголошений на конференції священників
в Саскатуні, Саск., 2. V. 1940 р.)

“Се предкладаючи братам, добрим будеш
слугою Христа Ісуса, вихований словами
віри і доброї науки, за котрою ти пішов.”
(1. Тим. 4-6).

Католицький священник то другий Христос! Так на него світ глядить і за такого його вірні мають. Всім для всіх. Той самий вчора, сьогодні і все. Все “агнець” жертвенний!

Католицький священник, то “сіть” землі, ясне світло на свічнику, місто збудоване на горі! У вірі він як граніт-остров серед океану, большевизмом, війною розбурханого світу. В него погідне обличча: спокійний, розважний, рішучий. У всяких справах виrozumілий, повздержливий, дискретний але і рішучий. Бо всім його натхнінням і провідною зорею Христос Спаситель. В молитві, розважанню, безкровній жертві, часослові, науці, катехизації, праці, рекреації, подорожі й в кождім і найменшій ділі то все в Христі, з Христом і для Христа. Христос альфа й омега його в щоденнім життю.

А жерело сили, з котрого постійно священник черпає до так взнеслої, ідейної жертвенної праці, є молитва і щоденна жертва Сл. Божої! Невичерпані жерела ревности і подвигу! Вспражні і найскоріші засоби освячення. Від раня до вечера і від вечера до раня одна непереривна молитва. Маючи перед собою слова апостола: “Чи ви що робите, чи ходите, чи їсте чи пете, чи спочиваєте ,все то робіть на славу Божу.”

І неможна було б собі уявити, який бувби Божий слуга-ерей, що занедбувавби щоденну молитву і Сл. Божу? То бувби леда-тліючий огонь, мізерно-блимаючий каганець. Такий “літеплий.” Ні горячий, ні зимний. А Ісус такому грозить: Коли ти ані горячий, ані зимний, то Я тебе викину зі свого нутра! Бо як рослина без сонечка-роси, як риба без води, так і священник без молитви і Сл. Божої ніяк не всилі удержатися на поверхні взнеслого священничого звання.

Якщо молитва для вірних є “віддих” спасенія, то тим в двоє молитва і розважання для Христового слуги-священника і свого і своїх вірних спасенія. Хто молиться, той спасеться. В Оливнім городі Ісус накликає Петра, Йоана і Якова: Моліться і чувайте, щоби ви не впали у спокусу. Священник без молитви-роз-

важання, то справді як вояк без зброї, птиця без крил, корабель без керми-вітрил. Скоро вигасне зі своєї священничої ревности і потоне до рівення сірої маси. Коби щось не гірше! Коли сіль вивітріє, то що з ньою роблять? А блаженної пам'яті папа Пій Х завважує, що злий священник ніколи не робить розважання, "літеплий" дуже рідко, добрий звичайно, ревний священник щодня робить розважання.

По гарнім розважанню приноситься безкровну жертву Сл. Б. з найбільшим духовним намащенням. Бо і якже інакше можна приступати до маєстату трапези Господної? Якщо Херувими і Серафими, не маючи священства со трепетом і всяким умилінем служать Господеві, то з якою святістю священник повинен?! Гой, що покликаний до служби Господеві як й Аарон. Той, що є посередником між Богом а людьми. Той, що має жертвувати непорочного Агнца о своїх й о людських согрішеніях? І якщо Ісус запевняє всіх тих, що будуть їсти Його Тіло і пити Його Кров— що не умруть а будуть жити во віки, то тим більше левітам нового Завіту: "І се Агнець стояв на горі Сіоні, а з ним сто сорок чотири тисяч, що мали Його Імя й Імя Його Вітця випиране на своїх чолах." Отк. 14-1.

Дивно воно звучало, якби хто відмовляв часослов а казав, що не молився? Воно виходило, що єрейський часослов не має нічого спільного з молитвою. Навпаки. Як внеслі небеса, так чудові суть молитви в часослові. Що за божеську поезію-молитви оспівує св. цар Давид! Що за велич набожності в молитвах святих: Василія В., Григорія, Йоана Зл.! Що за похвальні пісні тропарі, кондаки, богородичні в честь святим! Все те так прекрасно уложене для духовного збогачення священника.

Щоби знова ум священника був постійно відсвіжений ідеями-зображеннями, щоб і серце його горіло святим огнем то невідклично духовне читання є як хліб наш насущний. Та зі всего численного багатства релігійної літератури св. Письмо то перша і найважніша книга премудрости і книга життя! І нема другої книжки з більше таїнственною мудрістю, ріжнородністю внеслих ідей, стилю, багатством вислову, з незрівнаними примірами, ілюстраціями, притчами, щоби краще поучувала і тронула душу і серце чоловіка, як св. Письмо!

"Наслідування Христа" св. Томи з Кемпіс то як цілющий лік на всякий час і потребу. Література релігійного змісту досить богата. Коби то лише часу ставало! А то кождий з нас отців духовних в Канаді так завалений місійною працею на тих преріях, що нераз трудно і помолитися. А що вже говорити за віднову студій: догматики, моралі, філософії ітд. Однак все таки конечно треба час знайти на таке і подібне духовне читання.

Додати, що як каже Пій Х: “Добрі книжки то наші вірні щирі приятелі. Вони удосконалюють наш ум шляхотними ідеями, пригадують нам наші обовязки, зберігають нас перед самообманною, збуджують нас із непевної ілюзії, вказують на шляхотність чесноти і поривають до наслідування взнеслих примірів.”

Св. ап. Павло каже: Горе мені, коли проповідуючи другим, я занедбавби своє спасеніє. Так і не один з нас отців духовних. Не один кидається на всю силу до праці й в церкві і поза церквою, по народних домах, відчити, реферати, ітд. Знаменита черта бути енергічним, діяльним. Куди лучша, чим того, що вилежє тапчан. Однак коли так в розгарі парохіяльної праці додає більше людських справ а забуває о своїй священничій вправі: часослові, посіщенню св. Тайн, вервиці, застанові, іспиті, сповіді, то чи священниче спасення не кинене на поталу газардової гри?

Мимо навалу праці, ріжних клопотів, труднощей, при добрій економії часу священник має обовязок відбувати свої священничі вправи. Так як є час на їду, так має бути час і на молитву, часослов і проче. Перша річ по сніданню: Утреня, Перший і Третий Час. Шестий, Деятий—перед обідом. Десь коло 5-ої пополудні посіщення св. Тайн і Вечірня з Повечерієм, і Полунощниця. Перед сном вервиця в честь Матінки Божої. І подорожуючи на поїзді гарно відмовляти часослов. Якщо автом, то вервицю. Так воно і не навкучиться, певно, любо і побожно. Навіть хвильку віддишки використовувати для слави Божої. А заким положиться до ліжка: скруха серця, перепросьба Пана Бога, рішення і постанова. Точність і скрупулятне виконання сих так спасительних ерейських вправ дасть нам додатну силу для нашого внішнього освячення і зготує нам достойний вінець небесної заплати.

Славний кардинал Гібонс називає священника Христовим амбасадором. Знаменита, влучна назва. Бо священник деби він не пішов, всюди заступає Христа Спасителя. В нас українців мають інакше поняття про священника. Чимало наших людей говорять, священник в ризах, коло престолу священником, а поза тим то такий самий, як перший ліпший чоловік. Тому нераз можна почути дуже дивоглядні речі. “Що отченьку— тут самі свої, випийте собі з нами. Ніхто і пари духа з уст не писне”? Так воно і з прочими “добавками”? І горе слабому духом, якщо послухає! Як степ запалив, пішла недобра слава.

Католицький священник то “джентелмен.” В него свята розвага, в таких випадках дотепний і самоопанований. Тут приходить в гру практична філософія. У відвідинах парохіян, в гостині, на весілю священник памятливий на все, щоби не лише омилити зайві зударі опінії, тертя, невластиву бесіду, але понад все

він є священник по вік, заступник Христа повсякчасно і всюди! Священнича повага і достоїнство понад всі скарби світа.

Не всюди можемо піти, де нас кличуть. Також не можемо і все дома сидіти. Денеде піти треба. Воно добре і корисно для нас самих і для парохіян. Священниче слово, його поведення, має бути нестерта печать шляхотности серця, благородности і достоїнства священничого звання. Розумна бесіда, здоровий гумор, дотеп-жарт краще ділають часом на гостей, чим все інше. Дещо погугорити, повеселитися і скоро до дому, перше належито подякувавши за хліб, за сіль.

Якщо священник так пристойно обходитисьме, ніким не погордить, ні старим, ні малим, ні бідним-опущеним, гарне, ласкаве відношення до всіх, тоді й залишиться прекрасне, незатерте вражіння. Кождий скаже, наш священник то наш учитель, дорадник, приятель, наш брат, наш духовний батько всіх. Тоді, крім слави Божої, що цінніше може бути для священника? Се найкраща заплата у своїх парохіян: священниче добре імя, честь і слава, то добре імя, честь і слава всего катол. священства!

“Так мене малюй, як мене видиш.” І дійсно люди таке мають вражіння і так про него говорять, як відповідний священник відправляє і слово Боже голосить, як жие і поводитьсья з людсьми, вдома і поза домом, у відвідинах, в гостині, яка бесіда, яке убрання на нім, як ходить, їде, і де їздить, за все говорять і нічого не увійде дуже чуйного ока парохіян. Бо чи укриється місто збудоване на горі? Так і слуга Божий, ерей, тому що так високо поставлений, мусить дуже уважати на кождий свій крок і на кожде свое слово. Бо за один нерозважний крок, чи слово, потягає за собою нераз необчислені наслідки і шкоду. Не лише для себе особисто, але і для парохії, дієцезії й священства.

Якби св. апостол Павло жив в сій модерній добі електрики, машин, літаків, радія, телевізії ітд., то напевно той один з найбільших місіонарів всі найновіші винаходи уживавби для одної однісінької цілі. Іменно, все для слави Божої, для поширення св. Євангелія! Він мавби найбільшу пресу, авта літаки, радіо; все, все, щоби блискавично вести святу боротьбу за Царство Боже на землі! Так і ми отці духовні, кождий по своїй силі, інтелектуальним і науковим здібностям, і матеріяльним засобом повинні неструджено і всеціло віддаватися на чинну службу Господеві.

Іначе не може бути. Священник то “жертва всепалення.” Як офірна свіча має всеціло згорювати для святої справи Євангелія і спасення душ йому повірених! І як сказав один святий: Якби я знав хоч одну нерву, жилку в мені, котра неслужила б Господу Ісусові, то я в той час з корінням вирвавби і геть відки-

нуби.

Тому, коли кожда жилка і нерва в нас має служити Г. Богу, тим більше гріш, авто і все проче. Гріш священника, крім свого скромного удержання, повинен йти на розбудову церкви, школи, преси! Де є в отців духовних на парохіях таке ідеальне стремління і жертвенне серце, там враз з народом збудовано величаві храми Божі, Парох. Доми. Там нарід, молодь, діточки, мають повну насолоду зі своєї спільної релігійно-народної праці! Тай наша бурса, тут в Саскатуні малаби інший вигляд, якби була стислійша кооперація всіх наших отців духовних! Коли кажемо, що в школі наша будучність, то можна також сказати, що школа і будучність нашої Церкви, і будучність нашого укр. народу в Канаді буде у великій мірі залежати від нас отців духовних від нашої скоординованої праці і чинної жертви!

Бо що сьогодні маємо у нашій укр. кат. дієцезії в Канаді то те все завдяки невтомній і неструдженій праці і пожертві наших отців-піонерів і нашого Проводу. Наш клич: при Божій помочі ми дальше і ще з більшою інтензивністю та ревністю будемо розбудовувати і загосподарювати нашу дієцезію і щоби й ми лишили по собі добру і гарну память між вірними, а у Бога за-служили собі вінець небесної слави.

КАНАДІЙСЬКИЙ ЄПАРХІЯЛЬНИЙ

ВІСТНИК

2-3

1941

Впреподобні і Всечесніші Отці,

Св. Апостольська Столиця, в декреті виданім для нашої Церкви в Канаді в 1-ій главі, 3. уступі так говорить:

“До нього (Ординарія) належатиме також узгіднити обряди різних богослужень, а також уводити, або зберігати однастайність в уділюванні св. Тайн після тексту літургічних книг, одобрених св. Столицею, і вимагати точного придержування цієї однастайности від своїх священників.”

Найважливішою функцією священника є відправлювання Служби Божої.

Щоби устійнити порядок і спосіб виконання обрядів при св. Літургії, Єпископський Ординаріят поручив двом Отцям (з Йорктону і Мондеру) зготовити і написати реферат в тій справі, на підставі львівського Собору і Типика о. І. Дольницького.

На підставі тих двох рефератів поручено Впр. о. Д. Поповичови ЧСВВ. уложити оден, та прислати до Єпископського Ординаріату.

По перечитанню і відповідних менших поправках, Єпископський Ординаріят подає всім Отцям і заряджує, щоби точно придержувалися та зберігали ці всі обряди в відправлюванні Служби Божої.

Від Єпископського Ординаріату.

†Василій Єпископ.

Вінніпег 6. листопада 1941 р.

ЗАГАЛЬНІ УВАГИ ПРО ОБРЯДИ ГОЛОВНО НА ЛІТУРГІЇ

Церковні богослуження мають свої обряди і церемонії, це є порядок і спосіб виконання літургійних чинностей. Ті обряди мають в культурі Католицької Церкви велике значіння. Ними віддаємо честь Богові, підносимо серця вірних до небесних річей і побуджуємо їх до віри і любови Бога. Тому в Старім Завіті Господь Бог поручив своїм служителям захвати старанно приписані обряди і церемонії. В книзі Исхода (18, 19) написано: "І показував народови церемонії і порядок служби і дорогу, куди мали б ходити і чинність, яку мали би виконувати." А Второзак. (4, 8): "Який інший нарід є так знатний, щоби мав церемонії і справедливі суди і весь закон, який я нині поставлю перед ваші очі." В Новім Завіті св. Павло (I. Кор. 14, 40): "А все нехай чиниться прилично і по порядку."

Найважнішим богослуженням і осередком богочитання є св. Літургія. В ній заявляємо наше підданство Господу Богу, яке ґрунтується на освідомленню власної немочі і нужди та величанняю Бога.

Св. Літургія є божа, бо її творцем є сам Бог; вона є символічна, старинна, незмінна, загальна, бо де панує Христовий хрест, там приноситься Безкровна Жертва. Та соборність лу-чить всі християнські народи, раси, віки.

Св. Літургія освячує своїми обрядами, бо ними побуджує до актів віри; пригадає вічні добра, як надгороду за нашу надію; розвиває в нас любов до Бога, бо ставить нам перед очі безконечні Божі совершенства, любов до ближнього й інші чесноти. — Тридентський Собор (Зас. 22, гл. 5) каже, що Церква уживає обрядів, щоб піднести велич так великої Жертви і уми вірних побудити видимими знаками релігії до розважання найвищих річей, які є в тій Жертві укриті.

Літургія є виразом віри і жерелом традиції, (*Lex orandi, lex credendi*).

Літургія в етимологічнім значінню означає всяку публичну чинність, а в церковнім ширшій значінню порядок молитов і церемоній уживаних при Службі Божій. Кожний обряд в Церкві має свої Літургії. Хоч кожна Служба Божа є догматично та сама, то обряди в ній є різні і в справах обрядових Церква держиться традицій і потреб місцевої людности.

Христос установляючи св. Жертву, означив лише її суцні часті: хліб, вино з водою, приношення, молитву, освячення, спожиття Жертви і приказав її все приносити: "Це чиніть на мою памятку." (Лук. 22, 19). Інші додатки лишив Апостолам і їх наслідникам до доповнення. Тому суцні часті є у всіх літургіях, зате додаткові (*accidentales*) є ріжні. Тому і ріжні є Літургії.

У нас уживається дві: довшу св. Василя Великого, 10 разів до року, і коротшу св. Івана Золотоустого у прочі дні.

Літургія Преждеосвященних Дарів це лише Вечірня з частю Літургії оглашених, з обходом з Найсв. Тайнами і св. Причастям.

Служба Божа — це безкровна Жертва Нового Завіту, тому її обряди і церемонії мається заховати як найстаранніше.

СИМВОЛИ

Як у всякім богослуженню обряди і церемонії мають глибоке значіння символічне, так ще більше на св. Літургії вони зображають глибокі правди, описують нам ціле діло відкуплення людського роду представляючи нам, як Христос виповнив потрійний уряд: учительський, священничий і царський.

Проскомидія представляє нам Воплочення (Яко вземлеться от землі живот его) і народження Христа;

Літургія оглашених до малого входу молодий вік Ісуса Христа і хрещення в Йордані;

Малий вхід до Літургії вірних публичний виступ Христа-Учителя;

Літургія вірних — Христа-Первосвященника; і так:

Великий вхід зображає Христа, як тріумфально візджає в Єрусалим на добровільну мученичу смерть. Ціловання мира і символ віри збуджують в нас віру, надію і любов, щоб гідно приготовитися до великого таїнства.

Віддільне освячення хліба і вина і їх хрестообразне піднесення до гори представляють смерть Христа на хресті. Накрита чаша з Пресвятою Кровю нагадує, як душа Христова розлучена від тіла, яке на дискосі немов у гробі спочиває, вступила до ада, щоб звістити праведним душам, що вони вже відкуплені і незадовго з Воскресшим Спасителем дістануться до неба.

Відкриття чаші перед “Воньмім, Святая святим!” пригадує, як Ангел відвалив камінь із гробу, а коли священник впускає частицю освяченого Агнца до Пресвятої Крови в чаші творячи нею знак хреста зі словами “Ісполненіє віри святого Духа,” означає найбільшу правду віри, що Спаситель хрестом поконав смерть і власною силою воскрес.

Як священник обертається до вірних на “Со страхом Божіім”, представляє Христа, як по воскресенню являється ученикам, а благословення на “Спаси Боже” і “Всегда, нині...” нагадує нам вознесення Христа на небо, де Він сидить праворуч Отця і царствує на віки.

Як на Апостолів зійшов св. Дух, так і на нас сходить благословення св. Духа послідним благословенням священника.

ПОДРІБНІ ОБРЯДИ І ЦЕРЕМОНІЇ

на співаній Службі Божій св. Івана Золотоустого, що її священник править сам без діяконів.

Наперед треба памятати, щоби був антимінс на престоли між першим верхнім обрусом і двома спідними. На престоли

має бути хрест стоячий (отже не вистарчить хрестик дерев'яний без розп'яття, що закінчує кивот). На престолі має світитися 2 воскові свічки (найменше 51% воску). Перед Проскомидією, як перед кожним богослуженням, треба відмовити: Начало обичне, відтак тропарі: Помилуй нас Господи, помилуй нас... та з малим метанієм Пречистому образу твоему..., і Милосердія сущи істочник..., відтак Господи ниспосли руку твою... — Цего не можна опустити.

I. ПРОСКОМИДІЯ

Священик умиває руки проказуючи молитву: “Умию в неповинних руці мої...” і вбирається в ризи (наплечник, стихар, епітрахиль, пояс, нараквиці: праву і ліву, фелон) з відповідними молитвами і цілованням річи, яку передтим благословить. Львівський Собор каже, що Проскомидію має священник правити одітий у всі священичі ризи безпосередно перед св. Літургією.

Тепер приготує агнця і частиці. Лівою рукою бере агнця, а правою копіє, й робить ним 3 рази знак хреста на агнці кажучи: “Во воспоминаніє Господа і Бога”..., водить копієм по боках агнця наче б вирізував його щойно з просфори: насамперед з лівого боку, потім з правого, з горішного й долішного й відмовляє відповідні слова. Потім обертає агнця на другу сторону кажучи: “Яко вземеться от землі живот его,” і нарізуючи його копієм навхрест каже: “Жреться Агнец Божій”... Знова обертає агнця на другу сторону й тоді щойно проколює його кажучи: “Єдин от воін копієм ребра его прободє”... і благословлячи вино і воду словами “і абіє ізиде кров і вода” вливає до чаші. —

Як нема копія, благословить лише 3 рази рукою агнець словами: “Во воспоминаніє”...

Якщо агнець засухий, можна перед Службою Божою надрізати на знак хреста так, щоб опісля можна було його легше розломати. Його мусить розломати, бо ходить тут про св. Причастя священника під кожним видом осібно.

Частиці ставиться з лівої сторони агнця в честь Пречистої Діви, з правої в честь Святих, відтак низше за живих і мертвих. Вони представляють потрійну Церкву, тому в честь 9 хорів ангельських не кладеться частиць, як то давніше робили. Лише як нема частиць, може ерей літургісати на самім агнці, каже львівський Собор.

Треба завжди пам'ятати, що кадило треба насипати в кадильницю, поблагословити й відмовити молитву: “Кадило тобі приносим”..., заки ставимо звізду на дискос. Поставивши звізду на дискос, покриваємо її м'яким покривцем (деякі його залишають), чашу твердим, а потім усе разом закриваємо воздухом, і тоді щойно треба обкадити трема хрестообразними рухами (раз в середині, раз з правого боку, раз з лівого) кажучи: “Благословен Бог наш сице ізволивий...”

При читаній Службі Божій відпадає молитва на благословення кадила: “Кадило тобі приносим...”

Потім слідує молитва намірення, яка повтаряється ще по великім вході на ектені: "Ісполним..." іншими словами.

II. ЛІТУРГІЯ ОГЛАШЕНИХ.

По отпусті виходить священик перед престіл і віддає глибокий поклін Найсв. Тайнам, сягаючи рукою до землі і схилиючи низько голову, а як нема Найсв. Тайн, то середний по клін до колін. Відтак отвирає царські двері, насипає кадило до кадильниці і поблагословивши молитвою: "Кадило тобі приносим..." кадить наперед престіл зпереду, з правого боку, зі сходу, храмовий образ, відтак з лівого боку й поклонившись св. Тайнам виходить царськими дверми на церкву, кадить намісні образи і бічні й поклонившись знову Найсв. Тайнам, обертається (все правим боком) до людей, кадить крилоси і людей, схиляє трохи голову і вертає до престола та віддає кадильницю. Підчас кадження відмовляє 50 псалом.

На прочих кадженнях благословить священик кадило не молитвою "Кадило тобі приносим...", лише "Благословен Бог наш всегда нині..." Цего каже держатися о. Дольницький не лише на вечірні, але і на Літургії.

Тепер стає священик перед престолом, кланяється глибоко і хреститься словами "Благословен Бог наш...", відтак зложивши руки, пальці до пальців, як є в Службнику (а не схрестивши руки на грудях), мовить "Царю небесний..." (у великоднім часі: Христос воскрес...), "Слава во вишних Богу..." 2 рази з малими поклонами і "Господи устні мої отверзеши..." з 1 малим поклоном, цілує евангеліє і хрестячися рукою, а не евангелієм, виголошує: "Благословенно царство..." — відтак ектенію миру. Треба уважати, щоб знак св. хреста був дійсно гарно й поважно зроблений. Погано виглядає, як священик за близько до престола підступає, або на "Мир всім" плечима на престолі опирається. Також треба стояти просто і не спиратися раз на одній, раз на другій нозі. Не перевертати нервово листками Службника. Як є два Євангелія на Службі Божій і ще з переступками, найліпше приготувати собі перед Службою Божою.

Як щось бракує, або щось неfortunно станеться, треба дискретно полагодити, щоб уся церква не звертала на це уваги. Якщо при престолі конечно треба щось сказати паламареві, то не звертатися до нього цілою собою, але стоячи непорушно на своїм місці півголосом сказати, що треба.

"О граді сем..." читається в місті, "о веси сей..." на кольонії, а "о обителі сей..." в монастирі. В прошенню: О боголюбивім Епископі... треба наперед додати: "О святійшем вселенстім Архіереї (Н.Н.) Папі Римстім..."

У вимові треба вирази схожі з українськими українізувати, бо дотеперішня вимова не відповідала ні давній церковній, ні жадній теперішній славянській мові. Imper. plur. є помолімся, воньмім, рцім, просім, прийдіте, прийміте, (наголос на "і"). Зате Indic. plur. є молимся (наголос на "о"). Також треба вимовляти: "іже, прості, всі; але пийте, отци, місяци, Бо-

городиці (genet.).

Антифони береться в часі тижня буденні, в Празники Господські і Попразд. празничні, а в неділю і всі дні від Томиної неділі до Вознесення воскресні, навіть на Службі Божій за померших. В цілий світлий тиждень антифони пасхи. В Попразден Господський 3-ий антифон звичайний з припівом празника, так само на Прийдіте поклонімся. Підчас антифона священник читає молитви. — На “Слава і нині” (перед Єдинокродний) хреститься з малим метанієм, а на “воплотитися” робить середній поклін. На 3-тім антифоні священник читає дві молитви тримаючи руки зложені так, як підчас попередних молитов і ектеній. Відтак бере Євангеліє і обходить престіл з правої сторони починаючи, а перед ним свіщеносці зі свічками і кадилом і виходять північними діяконськими дверми на церкву; священник дає цілувати Євангеліє людям ближше стоячим кажучи: “Христос посреди нас”, чи “Христос воскрес” чи “Христос раждається”, — і входить у царські двері. Рукою благословить (робить знак хреста) зі словами: “Благословен вход...” і коли скінчать співати 3-ий антифон, підносить Євангеліє і виголошує: “Тремудрость, прости.” Приходить до престола, кладе Євангеліє, а хор співає: “Прийдіте, поклонімся...” Підчас тропарів читає ерей молитву Трисвятого, а на возглас благословить рукою людей, коли виголошує: “Нині і присно...” На “Святий Боже” хреститься рукою і робить малий поклін, також і на “Слава Отцу: Святий безсмертний...” При кінці Трисвятого сходить священник на горне сідалище говорячи молитву: Благословен грядий... Стає з боку престола, щоб люди могли його бачити і голосить: “Воньмім, мир всім...” благословячи нарід*. Співають прокімен; діякон або священник співає відповідний стих прокімена. В часі читання Апостола священник сидить на горнім сідалищі. На конець Апостола вертає перед престіл, кланяється і кланяється і людей, як на початку. По молитві “Возсіяй в сердцах наших...” зі зложеними руками співає Євангеліє з царських врат обернений лицем до народу. Перед Євангелієм робить поклін перед престолом, а також по прочитанню Євангелія. Перед читанням Євангелія, на “Воньмім”, не треба хреститися, ані благословити людей, ні Євангелія. По прочитанню цілує Євангеліє на початку чтенія і то першого, як були два. Положивши Євангеліє на престолі зачинає ектенію сугубу: “Рцім всі...” Прошення за Папу не лучиться з прошенням за Епископа. Згадку про імператора не заступається прошенням “о благовірном народі”, але цілком опускається. Додаткові прошення, як є, голосить перед послідним прошенням.

По возгласі, як Служба Божа за померших, додає екте-

* **Заввага:** Де це трудно заховати, Епископський Ординаріят позволяє на це, як слідує: По скінченні Трисвятого, священник сходить перед степені престола, робить поклін, обертається до народу, виголошує: “Воньмім, Мир всім, † Премудрость воньмім,” благословячи вірних, а відтак іде за престіл на горне сідалище.

нію “О усопших.”

В ектенії оглашених на слова “Откриєт їм Євангеліє правди,” підносить Євангеліє, цілує і ставить перед кивотом, як є місце, або кладе з правого боку.

На “Єлиці оглашенні, ізидіте”, розкладає ілітон на престолі, бо зачинається Літургія вірних, перед яких очима відкривається і сповниться найбільша Тайна Христова.

III. ЛІТУРГІЯ ВІРНИХ.

На “Іже Херувими” священник з розложеними руками читає молитву “Ніктоже...”, по ній сходить перед степені, благословить кадило, кадить престіл наоколо і виходить царськими дверми на церкву, кадить образи і людей відмовляючи при тім 50-ий псалом, вертає до престолу, закладає кадильницю на великий палець лівої руки, відмовляє розпростерши руки Херувимську пісню 3 рази і хреститься по кожнім Алїлуя. Відтак сходить перед степені, віддає глибокий поклін і йде до захристії. Поклонившись дещо кадить предложені дари, віддає кадило священосцеві, бється в груди з молитвою “Боже милостив...”, здіймає воздух зі словами: “В мирі воздіжите...” і зложивши його в трое, кладе собі на ліве рамя, низше ліктя, а покровець і рушничок підкладає під чашу, на яку ставить дискос з розложеною звідую і робить вхід попереджений свщеносцями та виголошує: “Святїйшаго...” Слова ...“православних христїян...”, належить зовсім опускати і не заступати їх словом “правовірних”. Виголошується так: “Всіх вас да помянет Господь Бог во царствїї своем, всегда, нині і присно і во віки віков.”

Приходить до престолу, кладе чашу на престіл, по лівій стороні дискос і накриває покровцями і воздухом зі словами: “Благообразний Йосиф...”, кадить три рази хрестообразно св. дари зі словами: “Ублажи Господи...”

Слідує ектенія просительна, ціловання мира і Символ віри. Як хор співає “Отца і Сина...” священник цілує св. дари покриті воздухом: наперед верх дискоса, відтак чаші, а опісля край трапези перед собою з правої сторони вимовляючи за кожним разом: “Возлюблю тя Господи...” На Вірую знімає воздух з чаші і взявши першими двома пальцями обидвох рук за горішні кінці, держить його просто (не потрясає) перед св. дарами повище очей; на “воплотившагося” робить середній поклін. При кінці робить воздухом хрест 3 рази і говорить “Святїй Боже...” Потім складає воздух в трое, цілує і кладе з правої сторони чаші при краю ілітона. Священник кінчить Вірую, десь як хор співає: “І в Духа святаго”, щоб мав час відмовити трисвятоє і зложити воздух.

Зачинається Канон, перед яким ще священник уділює благословення і каже піднести гадку і серце до Бога, щоб гідно ожидати найсвятїшої хвилі.

На “Горі іміїм сердца” підносить руки до гори мало що вище над голову, а на “Благодарім Господа” спускає руки складаючи їх до купи і приклоняючи голову.

По молитві “Достойно і праведно...”, яку мовить з розпо-

женими руками, здійсмає з дискаса малий покровець, складає і кладе на воздух, відтак бере правий бік звiзди, дотикає нею дискос в горі, в долині, з лівого і правого боку виголошуючи: “Поюще, вопіюще...” Відмовляє “Свят...” тихо, а на “Благословен грядий...” зложивши звiзду хреститься нею, цілує і кладе на бік. Відновляє намірення, збуджує жаль і з розложеними руками читає уважно молитву: “Со сими і ми блаженними силами...” На слова “Приєм хліб...”, бере в руки дискос, підносить трохи, приклонює голову кажучи: “благодарив”, відтак благословить 3 рази агнца словами: “І благословив і освятив і преломив і, даде...” кладе дискос і нахилившись дивиться на хліб і виголошує голосно і поодинокі слова освячення “**Приймiте, ядiте, СIЄ ЄСТЬ ТIЛО МОЄ...**” Відтак кланяється аж до землі, відкриває чашу і держить її лівою рукою, а правою вказуючи зверху на ню благословить словами: Такожде і чашу і... та подiбно як перше виголошує слова освячення над вином: **Пийте от нея всі, СIЯ ЄСТЬ КРiВ МОЯ...** По глибокім поклоні аж до землі і молитві з розложеними руками бере дискос, а лівою рукою чашу під праву навхрест, підносить і виголошує: “Твоя от твоїх...” Ставить Найсв. Тайни, накриває чашу і глибоко поклонившись до землі молитися з розложеними руками о призначення св. Духа (епіклеза), кланяючися по кожнім стиху. Відкриває чашу, благословить св. види, знова накриває і глибоко кланяється. На “Ізрядні...” кадить священик лише св. види 3 рази хрестобразно. В молитві з розложеними руками згадує Церкву торжествуючу, терплячу і воюючу та державу, але опускає слова: “О благовірним і христілюбивім...” а відразу читає: “дажд нам Господи мирную державу...”

На Літургії св. Василя опускається від слів: “Помяни Господи благочестивішого...” до слів “благочестії і чистоті...”

Зложивши руки виголошує: “Во первих...” згадуючи про власть духовну, а в тихій молитві поминає живих.

На возгласі робить середній поклін перед св. Тайнами, обертається до людей, але не плечима до св. Тайн, лише відступивши дещо на ліво, благословить людей словами: “І да будуть милости...” і тим самим кругом обертається роблячи знова середній поклін. Так само робить пізніше при мирствуванню.

Слідує екстенія просительна і “Отче наш...”, який відмовляє священик тихо з піднесеними й розложеними руками (більше менше до висоти голови). Пізніше по молитві з приклоненою головою робить глибокий поклін до землі, відступає на право дещо на бік, умиває два перші пальці обох рук і обтерши їх вертає назад, робить глибокий поклін і піднісши руки й очі дещо до гори молитися: “Воньми Господи...”, відтак 3 рази бється в груди зі словами: “Боже милостив...” відкриває чашу, глибоко кланяється до землі і двома пальцями обох рук підносить мало агнца над диском виголошуючи: “Воньмім, Святая святим”. Відтак розломлює його на 4 часті при словах: “Раздробляється...” Іменно перше ломить на поздовж, праву сторону кладе на правий бік дискаса, а ліву ломить на

двоє, і горішню частину кладе на верхню частъ дискаса, а долішню на лівім боці дискаса, знова праву ломить на двоє і горішню частину кладе на долішню сторону дискаса, а долішню частъ на правий бік дискаса. Відтак верхню частину бере двома пальцями обох рук, робить нею над чашею знак св. хреста і впускає легко до чаші при словах: “Ісполненіє віри...” Це означає, що Христос хрестом поконав смерть, а то злучення Христового Тіла з Кровю означає Його воскресення, завершення Христової віри. Як агнець дуже сухий, можна його розломляти над чашею, щоб частинка не скочила в бік. (Береться агнець двома пальцями обох рук, вирізаним хрестом у долину).

Священик накриває чашу твердим покривцем, взявши його між третій і 2 скуплені пальці, кланяється глибоко і вже не отвирає тих двох пальців обох рук аж до їх обмиття, з виїмком в самім чині св. Причастя і по части при обтиранню чаші.

З розложеними руками відмовляє: “Вірую, Господи...” (Священик не хреститься ані перед, ані по “Вірую Господи”). Відтак глибоко поклонившись до землі бере двома першими пальцями правої руки три частинці з Агнця разом, оскільки це можливо, і зі словами: “Честнаго, пресвятаго...” споживає їх і розважає дещо про св. Тайни. Відтак відкриває чашу, кланяється глибоко, згортає великим пальцем уважно і набожно до чаші частинці з дискаса, який держить у лівій руці над чашею, щоб найменша частинка не лишилася на дискосі. Не можна ручничком обтирати дискаса, якщо є ще маленькі округинки Найсв. Тайн на дискосі. По тім поклонившись глибоко, бере чашу в праву руку, мало підносить до гори, (але не робить чашею хреста), а дискос бере в ліву, підкладаючи його під бороду і причащається одним ликом з чаші зі словами: “Честния, пресвятія...” Потім, як подає львівський Синод, священик ставить чашу по правій, а дискос по лівій стороні на престолі, бере між другий і третій палець рушничок, обтирає те місце чаші, котрим пив, і то лише зверху і зовні. — Тепер накриває чашу, кланяється глибоко і обертається з чашею до людей голосячи: “Со страхом Божіім...” Як є люди до св. Причастя, проводить їм молитву: “Вірую, Господи...” **перехрестившись** перед і по ній раз, а не три рази! (гляди служебник) і роздає св. Причастя вірним, які клячуть, в такий спосіб: Чашу бере священик в ліву руку придержуючи її послідними меншими пальцями, а дискос двома скупленими і третім середнім, підкладає під бороду того, що причащається, правою держить завішений на 4 і 5-ім пальці рушничок і між 2 скуплені і 3-ий палець бере ложечку і причащає вірних словами: “Честнаго...”, а обтираючи: “Се прикоснуся...”

Загально вже не уживають тут рушничка, бо вийшло з ужиття обтирати кожному уста по св. Причастю, але деякі радять мати його зі собою, бо може часом із ложечки капнути Найсв. Кров, то треба обтерти. Людей треба поучити, щоб, коли причащаються, піднесли голову до гори, уста мірно

отворили і приймаючи св. Тайни легко уста замикали.

Запричащавши вірних вертає священник до престола, ставить чашу і дискос на престолі, кланяється глибоко, виймає ложечку з чаші і кладе на звізду, щоби св. види на ложечці не дотикалися до обруса, відтак накриває чашу, благословить людей чашею хрестообразно і обертається тим самим півкругом до престола. Потім здійсмає покровець і поклонившись глибоко, говорить тихо Вознесися на небеса Боже... і взявши чашу двома руками робить нею знак хреста і говорить: “Благословен Бог наш”, обертається з правої сторони до людей робить повний круг не благословлячи, лише голосно виголошуючи: “Всегда, нині...” Ставить чашу на ілітоні, кланяється глибоко, підкладає дискос і споживає решту, що лишилося в чаші.

Перше обмиття робить вином, друге вином і водою, обмиваючи одночасно ложечку й пальці, що дотикались Божих дарів. Якби знайшлися на ілітоні які округинки св. частиць, треба при обмитті спожити. Відтак священник обтирає добре чашу й дискос, чашу цілує і кладе на неї рушничок, потім цілує дискос і кладе на чашу, звізду цілує і кладе на дискос, прикриває малим покривцем від чаші, а потім воздухом і м'яким покривцем. Складає гарно ілітон і кладе Євангеліє на своїм місці, а чашу з боку і відмовляє: “Да ісполняться...” Відтак співає ектенію: “Прості приємше...” На “Со миром ізидім” бере служебник, сходить перед ступені престола і коло царських воріт, виголошує: “Господу помолімся”, а відтак зо служебника, який тримає в руках (або діякон, чи служачі) виголошує перед царськими дверми (за амвоном) заамвонну молитву: “Благословляяй благословящія Тя Господи...”

На “Буди імя Господне...” вертає священник до престола, відмовляє молитву, сходить перед ступені і зробивши середній поклін, стає в царських дверях і благословить народ словами: “Благословеніє Господне на вас...” (Перед благословенням не цілує престола).

Відтак виголошує “Премудрость!” а на слова “Слава тобі Христе Боже...” обертається до престола і робить поклін, знова звертається до людей і співає отпуст зі зложеними руками: “Христос істинний Бог наш”, а в неділі “Воскресий із мертвих Христос істинний Бог наш... яко благ і чоловіколюбец.” Отпуст кінчить зі зложеними руками, а не благословить ані не хреститься. По отпусті священник бере чашу, відступає від престола, робить глибокий поклін, запирає царські ворота та йде до захристії відмовляючи молитви многолітствія (“Іх святими молитвами...”), Нині отпущаєши, Тропарі і проче. Розбирається з риз, умиває руки і робить благодарення.

МЕТАНІЯ НА СЛУЖБІ БОЖІЙ.

Щодо метаній на Службі Божій, то вони приходять троякі: мале, середнє і глибоке, коли рукою сягається аж до землі. Посліднє робимо на початку Служби Божої, по освяченню

поодиноких видів, а відтак тоді, коли є св. Тайни на престолі, а ми руками маємо брати чашу чи дискос, або відкривати чи накривати чашу, або відступаємо на бік від престола, як умиваємо пальці. В інших случаях, хоч є зазначений глибокий поклін, він є середній, і тоді рукою сягається до колін. Як зазначено “знаменающися,” або “покланяющися мало”, це ментаніє мале до пояса.

ЗМІННІ ЧАСТИ.

Як брати тропарі на Службі Божій і як їх лучити, подає устав. Треба деяким пригадати, що в цілий Світлий тиждень на Літургії береться всі антифони, Єлици і всю службу Пасхи, лише змінюється Прокімен, Апостол і Євангеліє. Служби за померших не вільно брати, лише вистарчить намірення; так само в неділю і празники бдінних і полиелейних.

О. Дольницький радить її також лишати у дні зі Славословієм великим. (Обіж. Митр. 1. 11, 1901).

В службі за померших береться все лиш за померших, т. зн. тропарі, прокімен, причастен, Апостол і Євангеліє; але в часі пасхальнім до Вознесення береться тоді воскресні антифони і Христос воскрес; на Задостойник Ангел вопієше і в отпусті Світися, бо ті часті тоді беруться і в парастасі. Тим переважає пасхальний час інше попражденство.

“Єлици” береться також в Суботу Лазареву, на Сошествіє св. Духа, в перший день Різдва і Богоявлення.

“Кресту твоєму” в сам день Чесного Хреста, на саму неділю Хрестопоклінну і на 1-го серпня.

Прокімени, як є два, то перший береться раз перед стихом, раз по стиху, другий лиш раз без стиха.

На “Аллилуя” першої служби береться оба стихи, другої перший стих.

Як Причасників буде більше, то аллилуя додається до послідного.

ЗАВВАГИ НА ЧИТАНІЙ СЛУЖБИ БОЖІЙ.

На читаній Службі Божій священник уже від самого початку ставить чесні дари на ілітоні на престолі. Всі кадження і входи відпадають. Малий вхід зазначений тільки тим, що священник робить перед собою знак хреста правою рукою кажучи: “Благословен вхід святих твоїх...” і “Премудрость, прости!” Замість великого входу священник бере чашу, на ній дискос зо звїздою, відмовляє “Святійшого вселенскаго...”, а на “і всіх вас да помянет...” робить повний оборот від лівої руки до правої, щоби бодай почасті виразити вхід. На читаній Службі Божій священник ні на крок не відступає від престола, хиба причащає вірних. Заамвонну молитву й отпуст також говорить при престолі. Зате по читаній Службі Божій відмовляє молитви приписані Папою Львом XIII: 3 рази Богородице Діво, Радуйся Царице, й Боже прибіжище... а цілий жовтень “Ко тобі блаженний Йосифе...”

Львівський Собор каже, що треба заховати різницю між молитвами тихими ("втай"), а голосними. Тихі належить вимовляти устами, щоб священик міг себе чути, а голосні, щоб бодай служачий чув, але не заголосно, на цілу церкву, бо тим перешкаджається другим у молитві, а тим більше, як другий священик також править Службу Богу.

Хроніка Дієцезії

1941.

28. січня. Засідання Єпископської Ради.

Їх Преосвященство в часі великого посту відвідали парохії в місті Вінніпег, та виголосили проповідь: в неділю 9. березня, парохію св. Володимира і Ольги; в неділю 16. березня, парохію св. о. Николая; в неділю 23. березня, парохію св. Покрови; в неділю 30. березня, парохію Пресв. Евхаристії в Іст. Кільдонан; в неділю 6. квітня парохію св. Андрея; —

23. березня. Еміліян Басюк, канадійський питомець в папським семінарі в Римі висвячений на діякона.

29. квітня. Конференції священиків в Вінніпег, Йорктон, Торонто, а 1. травня в Мондер.

11. травня. В неділю Їх Преосвященство відправили Арх. Службу Богу в церкві св. Николая з нагоди Празника.

22. травня. Їх Преосвященство відправили Арх. Сл. Богу в Новім Києві, Алберта.

25. травня. Архієрейська Служба Божа в церкві св. о. Николая в Восток Алта., та панахида за усопших піонерів на цвинтарі.

Пополудні Архієрейські Відвідини церкви св. Івана Хрестителя в Гилард, Алта.

29. травня. Їх Преосвященство Кир Василій відправили Арх. С. Б. в церкві Вознесення в Дервент, Алта., а пополудні відвідали церкву св. Юрія в Дервент, Алта.

1. червня, в неділю Їх Преосвященство відправили Арх. Сл. Б. в церкві Ч. Хр. в Скаро, Алта.

Арх. Відвідини в Піс-Ривер, Алта.

8. червня в неділю Сош. св. Духа: Їх Преосвященство поблагословили церкву св. Івана Хрестителя в Ройкрафт, Алта., та відправили в ній Арх. Службу Богу.

В вечір Архієрейські Відвідини церкви Успення М. Б. в Ксітуан, Алта.

9. червня Празник Пресв. Тройці. Їх Преосв. поблагословили церкву св. Петра і Павла в Ройс, Алта, та відправили Архієрейську Службу Богу.

В вечір відвідали громаду церковну в Нампа, Алта.

10. червня. Посвячення церкви св. Михаїла та Арх. Сл. Б. в Гарт Ривер, Алта.

11. червня. Їх Преосвященство взяли участь в торжествах свячення на Єпископа Преосв. Дженінгс-а в Едмонтоні.

15. червня в неділю Архієрейська Служба Божа в церкві св. Покрови в Вінніпег, на котрій висвячено на священників: Н. Кушнірика, А. Цимбалістого і М. Мельника.

25-29. червня перший український Евхаристійний Конгрес Спол. Держав в Шікаго, в яким Їх Преосв. Кир Василій взяли участь.

27. червня Їх Преосв. відправили Арх. Сл. Б. в церкві св. Николая в Шікаго, а в вечір виголосили проповідь.

13. липня. Їх Преосвященство відправили Архієрейську Службу Божу в церкві св. Петра і Павла в Летбрідж, Алта., та виголосили проповідь, з нагоди Празника і Арх. Відвідин.

20. липня, в неділю, Архієрейська Служба Божа в церкві св. Стефана в Калгарі, Алта.

27. липня, в неділю, Їх Преосв. відправили Арх. Сл. Б. в церкві Вознесення в Копернік, Алта., а опісля відправили панахиду на цвинтарі за померших членів парохії і піонерів околиці.

27. червня Їх Преосв. відправили Срх. Сл. Б. в церкві св. Вознесення в Копернік, Алта., а опісля відправили панахиду на цвинтарі за померших членів парохії і піонерів околиці.

В вечір Архієрейські відвідини Церкви Вознесення в Голден, Алта.

26. липня, Їх Преосв. висвятили на діякона Василя Філевича в Мондері, Алта.

3. серпня, в неділю Їх Преосвященство відправили Арх. Службу Божу в гроті біля церкви в Мондері, Алта., з нагоди Ювілею поселення Українців в Канаді, та виголосили відповідну проповідь.

28. серпня, Успення М. Б. Посвячення Церкви і Арх. Служба Божа в Зоря, Ман.

30. серпня, в неділю Їх Преосв. відправили Арх. Службу Божу в церкві св. Николая в Келд. Ман.

В вечір Архієрейські Відвідини в Давфін, Ман.

1.-5. вересня відбулися вправи духовні для всіх Отців західньої Канади, в Йорктон, Саск.

7. вересня в неділю Їх Преосвященство відправили Арх. Службу Божу в церкві Успення М.Б. в Редвей, Алта., з нагоди ювілеїв церкви, та 50-ліття поселення укр., а після Служби Божої відправили панахиду за померших піонерів на цвинтарі, біля церкви.

8. вересня. Архієрейська Служба Божа в церкві Різдва Пресв. Богородиці в Чипмен, Алта., з нагоди празника і золотого Ювілею поселення Українців та першого поселенця п. В. Єлиняка.

14. вересня, в неділю Архієрейська Служба Божа в новій церкві св. Михаїла в Восток, Алта., та посвячення престоло.

В вечір Архієрейське Посіщення Церкви в Стар (Пено), Алта.

21. вересня в неділю Празник церкви св. Йосафата в Едмонтон, Алта. Архієрейська Служба Божа і проповідь, а полудні торжественне посвячення хрестів на бані нової церкви.

12. жовтня, в неділю, Архієрейське посвячення відновленої

церкви св. Йосафата в Вест Торонто, Онт., та Архієрейська Служба Божа і проповідь. Висвячено на діякона Вол. Пшика. В вечір Архієрейське Посіщення церкви Пресв. Евхаристії в Іст Торонто.

13. жовтня Їх Преосв. уділили нижчих свячень П. Дучинському.

19. жовтня, в неділю Празник св. Покрови. Архієрейську Службу Божу відправив Преосвященний Кир Василій в новій церкві в Гримсбі, Онт., а пополудні довершив торжественного посвячення угольного каменя.

В вечір Архієрейське Посіщення церкви Мат. Б. Неуст. Помочі в Торонто, Онт.

26. жовтня в неділю Їх Преосвященство відправили Арх. Службу Божу в церкві св. Михаїла в Веланд (Кровленд), Онт.

В вечір Архієрейське Посіщення церкви св. Івана Хрестителя в Брентфорд, Онт.

16. листопада в неділю Їх Преосвященство відвідали парохію св. Духа в Бруклендс, Ман. з нагоди ювілею поселення Українців в Канаді.

Епископський Ординаріят надав в 1941. р. слідуючі посади:

- Орд. 17. — 7/2 Вс. о. Чарному парохію в Ошава, Онт.
 ” 23. — 14/2. Вс. о. І. Переймі парохію в Фишер Бренч і околиці.
 ” 37. — 9/3. Вс. о. М. Шведови парохію в Ольга і околиці
 ” 58. — 18/5. Вс. о. В. Джурманови парохію в Портедж ля Прері і околиці.
 ” 74. — 7/7. Вч. о. Й. Балі парохію в Етелберт і околиці.
 ” 75. — 8/7. Вс. о. В. Осадцеви парохію в Віндзор, Онт.
 ” 82. — 8/8. Вс. о. В. Гуменюкови парохію в Форт Віліям і Вест Форт, Онт.
 ” 84. — 9/8. Вс. о. В. Шумейови парохію в Давфін і околиці.
 ” 85. — 9/8. Вс. о. М. Сирникови парохію в Форт Руж і околиці.
 ” 86. — 10/8. Вс. о. А. Цимбалістому парохію в Кадворт і околиці.
 ” 89. — 15/8. Вс. о. М. Мельникові парохію в Прісвіл і околиці.
 ” 108. — 27/9. Вс. о. Н. Кушнірикови парохію в Селкірк і околиці.

Пастирські Послання:

“Слово” з нагоди 50-ліття нашого поселення в Канаді для “У. В”. поміщене в “Укр. Вістях” в ч. 14. з 8. квітня 1941 р.
 “Слово” з нагоди Празників Воскресення Хр. поміщене в ч. 15. “Укр. В.” з 15. квітня 1941.

“Слово” з нагоди золотого Ювілею поселення Українців

в Канаді, поміщене в "Пропамятній Книзі" виданій Еп. Ординаріатом.

УПОКОЇВСЯ В БОЗІ:

бл. п. о. Іван Колцун в шпиталі в Давфін, Ман. дня 19. червня
1941 р. в 44. році життя, а в 19. році священства.
Проситься о ласкаві молитви за його душу.
Вічна йому пам'ять!

Еп. Ординаріят отсим пригадує, що всі Отці душпастирі
мають прислати відписи метрик, найдалі до 6. січня 1942.

Диспенза на час різдяного посту.

Орд. 125/41. Позволяється уживати м'ясних страв в всі
дні, крім середи і п'ятниці, за відмовленням "1 Отче наш" і
"1. Богородице Діво", перед їдою, або по їді.

ВІДЗНАЧЕННЯ.

Орд. 127/41.

З нагоди Золотого Ювілею нашого поселення в Канаді і за
особливіші заслуги для нашої Дієцезії, Єпископський Орди-
наріят покищо номінував Впр. о. Петра Каменецького, пароха
Торонта, Впр. о. Пантелеймона Божика, пароха церкви св.
Андрея в Вінніпег, та Впр. о. Филипа Ру, пароха в Кукскрік,
почесними (титулярними) каноніками (крилошанами) з пра-
вом уживати деяких почесних відзнак, які означиться осіб-
ним письмом.

Від Єпископського Ординаріату

† Василій Епп.
